

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 maja 2016 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25 stycznia 2016 roku odmówił M. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji odnosząc się do treści art. 57, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) organ rentowy wskazał, że podstawę wydania niniejszej decyzji stanowi orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 29 kwietnia 2016 roku, która nie stwierdziła niezdolności do pracy. Wobec powyższego organ rentowy podniósł, iż brak podstaw prawnych do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 marca 2016 roku.

/decyzja z dnia 6 maja 2016 roku k. 143 - 144 akt ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą M. D. w dniu 14 czerwca 2016 roku złożyła odwołanie podnosząc, że aktualne schorzenia uniemożliwiają jej wykonywanie jakiegokolwiek pracy.

/odwołanie z dnia 14 czerwca 2016 roku k. 2- 3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy przytoczył argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy wskazał jedynie, że wnioskodawczyni pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy do dnia 29 lutego 2016 roku.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 4 lipca 2016 roku k. 18 - 18 v/

Na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie oraz wniósł ponownie o dopuszczenie dowodu z zeznań wnioskodawczyni na okoliczność jej stanu zdrowia w chwili obecnej i w dacie wystąpienia z wnioskiem pierwotnym o przyznanie prawa do renty. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały pokryte ani w całości ani w części. Z kolei pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania oraz wniosku strony przeciwnej.

/stanowiska stron e -protokół z dnia 30 listopada 2017 roku 00:03:20 - 00:06:49 i 00:07:17 - 00:07:53 - płyta CD k. 148/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. D. urodziła się (...). Ma wykształcenie wyższe - mag pedagogiki wczesnoszkolnej, z zawodu nauczyciel. W okresie od 29 sierpnia 2011 roku do 3 lutego 2012 roku i od 31 stycznia 2013 roku do 26 lutego 2013 roku pobierała zasiłek chorobowy. W okresie od 4 lutego 2012 roku do 3 lutego 2013 roku korzystała z urlopu dla poratowania zdrowia. Następnie pobierała świadczenie rehabilitacyjne w okresie od 27 lutego 2013 roku do 21 lutego 2014 roku. Z kolei w okresie od 22 lutego 2014 roku do 29 lutego 2016 roku miała przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

/okoliczności bezsporne, wniosek o wydanie orzeczenia k. 123 akt ZUS, zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach ubezpieczenia społecznego k. 27 -28 akt ZUS/

W dniu 25 stycznia 2016 roku M. D. złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/wniosek k. 121 - 122 akt ZU/

Lekarz orzecznik ZUS, po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej, orzeczeniem z dnia 10 marca 2016 roku stwierdził, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy

/opinia lekarska z dnia 10 marca 2016 roku. k. 78 -79 akt orzeczniczo -lekarskich, orzeczenie k. 125 - 126 akt ZUS/

W dniu 29 marca 2016 roku wnioskodawczyni wniosła sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 10 marca 2016 roku.

/sprzeciw k. 80 akt orzeczniczo -lekarskich/

Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 29 kwietnia 2016 roku stwierdziła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

/opinia lekarska z dnia 29 kwietnia 2016 roku k. 83 -84 akt orzeczniczo -lekarskich, orzeczenie k. 131 -132 akt ZUS)

Decyzją z dnia 6 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 marca 2016 roku.

/decyzja k. 143 - 144 akt ZUS/

Z punktu widzenia psychiatry u wnioskodawczyni, rozpoznaje się zaburzenia lękowe i osobowości. Z powodu schorzeń psychiatrycznych nie stwierdzono u wnioskodawczyni całkowitej ani częściowej niezdolności do pracy zarobkowej, gdyż występujące schorzenie psychiatryczne nie powoduje takiego naruszenia sprawności organizmu, które stanowiłoby przyczynę całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni pozostaje pod opieką psychiatry z powodu reakcji na trudną sytuację rodzinną od 2011 roku, dwukrotnie hospitalizowana w oddziale dziennym z powodu zaburzeń adaptacyjnych w 2011 roku i w oddziale dziennym psychiatrycznym w 2014 roku z rozpoznaniem zaburzeń osobowości i adaptacyjnych. Od 6 grudnia 2016 roku leczona w (...) dla Dorosłych S.P. Z.O.Z. w Ł., z rozpoznaniem: zaburzenia depresyjno - lękowe, inne określone zaburzenia osobowości. Lekarz prowadzący pacjentkę ambulatoryjnie w tym okresie rozpoznał epizod depresyjny umiarkowany. Obecnie wnioskodawczym leczona jest z powodu zaburzeń depresyjno - lękowych i innych określonych zaburzeń osobowości. W trakcie badania spokojna, skoncentrowana na trudnościach życiowych, dolegliwościach somatycznych, bez objawów psychotycznych i myśli rezygnacyjnych. W aktualnym stanie zdrowia u badanej nie stwierdza się niezdolności do pracy.

/pisemna opinia biegłego sądowego psychiatry K. K. k. 28 - 29v, pisemna uzupełniająca opinia biegłego sądowego psychiatry K. K. k. 124 i k 138/

U skarżącej z punktu widzenia ortopedy, rozpoznano chorobę zwyrodnieniową stawów kolanowych w II* zaawansowania potwierdzoną rtg kolana lewego z zachowaną wydolnością chodu, skrzywienie kręgosłupa piersiowo-łędźwiowego ze zmianami zwyrodnieniowymi oraz podejrzenie osteoporozy. Diagnostyka gęstości kości na przedramieniu jest badaniem przesiewowym, na podstawie którego nie można stwierdzić osteoporozy. Badanie to wskazuje na konieczność dalszej diagnostyki na szyjce kości udowej i kręgosłupie lędźwiowym (wg. (...)). Wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej - ze stanowiska biegłego w zakresie ortopedii i rehabilitacji. Dotychczasowa niezdolność do pracy orzekana była z przyczyn psychiatrycznych.

/pisemna opinia biegłego sądowego ortopedy E. B. k. 37 - 39 pisemna uzupełniająca opinia biegłego sądowego ortopedy E. B. k. 94 i k. 120/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych dokumentów w aktach sprawy, aktach rentowych oraz opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu: psychiatrii i ortopedii. Opinie te są wiarygodne i zostały sporządzone przez biegłych o specjalnościach właściwych z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawczyni, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i bezpośrednio badanie wnioskodawczyni. Biegli określili schorzenia występujące u badanej i ocenili ich znaczenie dla jej zdolności do pracy, odnosząc swą ocenę do kwalifikacji zawodowych wnioskodawczyni. Opinie biegłych, co do konkluzji zgodne z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS, zostały wyczerpująco uzasadnione, a końcowe wnioski orzecznicze wynikają z sposób logiczny z treści opinii.

Ustalając stan faktyczny Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z jej zeznań na okoliczność stanu zdrowia w chwili obecnej i w dacie wystąpienia z wnioskiem pierwotnym o przyznanie prawa do renty.

W przekonaniu Sądu Okręgowego wskazany dowód - wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni - waloru istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w rzeczywistości nie posiada. Ustaleniu niezdolności do pracy bezsprzecznie może służyć tylko i wyłącznie dowód z opinii biegłego specjalisty, posiadającego stosowne wiadomości specjalne w tym zakresie i dającego rękojmię należytego wykonania czynności biegłego, nie zaś opinia własna wnioskodawczyni, co do jej funkcjonowania. Wnioskodawczyni może przedstawić jedynie własną subiektywną ocenę stanu zdrowia co do konieczności dalszego leczenia i braku możliwości podjęcia pracy nie oznacza to jednak, że ocena ta może stanowić dowód w sprawie. Bezwzględnie bowiem – co już podnoszono - w sprawach wymagających wiedzy specjalnej, a za taką niewątpliwie uznać należy ocenę obiektywnej konieczności – zdolności do pracy niezbędną jest ocena biegłego specjalisty. Tym samym przeprowadzenie wskazanego dowodu nie mogło prowadzić do spodziewanych przez stronę powodową skutków procesowych.

W związku z powyższym przedmiotowy wniosek podlegał - jako nieuzasadniony oddaleniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni nie jest zasadne.

Stosownie do art. 107 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy).

W oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

2. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

3. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Na mocy art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;

2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji, celowości przekwalifikowania zawodowego dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik Zakładu (art. 14 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Od orzeczenia lekarza orzecznika osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu, zwanej dalej „komisją lekarską”, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia (art. 14 ust. 2a ustawy emerytalnej).

Orzeczenie lekarza orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie komisji lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji (art. 14 ust. 3 ustawy emerytalnej).

Warunki wskazane w art. 57 w/w ustawy muszą być spełnione łącznie by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odniesieniu do odwołującego się zostały spełnione wszystkie przesłanki, z wyjątkiem ustalenia jego niezdolności do pracy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 maja 2016 roku organ rentowy, po stwierdzeniu przez komisję lekarską w dniu 29 kwietnia 2016 roku, że M. D. nie jest niezdolna do pracy, odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Należy mieć przy tym na uwadze, że na pojęcie niezdolności do pracy składają się pozostające w koniunkcji dwa elementy, a mianowicie element biologiczny oraz element ekonomiczny rozumiany, jako obiektywna utrata zdolności do zarobkowania. Zdolność do pracy, a zatem potencjalną możliwość wykonywania zatrudnienia ocenia się przy uwzględnieniu stopnia naruszenia sprawności organizmu, możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz celowości przekwalifikowania zawodowego z uwagi na rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 września 2015 r. III AUa 610/14, Legalis nr 1360894).

W przedmiotowej sprawie orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS wnioskodawczyni nie została uznana za osobę niezdolną do pracy. Wnioskodawczyni zakwestionował powyższe orzeczenie, wobec czego została powołana komisja lekarska ZUS, która wydała orzeczenie w przedmiotowej sprawie ustalając, że nie jest ona niezdolny do pracy.

Wobec zakwestionowania przez wnioskodawczynię w niniejszym postępowaniu orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych psychiatry i ortopedy.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłych specjalistów Sąd ustalił, że występujące u wnioskodawczyni schorzenia nie powodują całkowitej ani częściowej niezdolności do pracy.

Z powodu schorzeń psychiatrycznych nie stwierdzono u wnioskodawczyni całkowitej ani częściowej niezdolności do pracy zarobkowej, gdyż występujące schorzenie psychiatryczne nie powoduje takiego naruszenia sprawności

organizmu, które stanowiłyby przyczynę całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy. Obecnie wnioskodawczyni leczona jest z powodu zaburzeń depresyjno - lękowych i innych określonych zaburzeń osobowości. W trakcie badania spokojna, skoncentrowana na trudnościach życiowych, dolegliwościach somatycznych, bez objawów psychotycznych i myśli rezygnacyjnych. W aktualnym stanie zdrowia u badanej nie stwierdza się niezdolności do pracy.

Twierdzenia wykluczające uznanie wnioskodawczyni za całkowicie oraz częściowo niezdolną do pracy znalazły również potwierdzenie w opinii sporządzonej przez biegłego sądowego ortopeda, który to akcentował, że dotychczasowa niezdolność do pracy orzekana była z przyczyn psychiatrycznych. Z punktu widzenia biegłego z zakresu ortopedii i rehabilitacji wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej.

Opinie biegłych zostały doręczone zarówno organowi rentowemu, jak i wnioskodawcy z zobowiązaniem do ustosunkowania się do nich i złożenia ewentualnych pytań do biegłych.

Sąd Okręgowy podzielił opinię biegłych specjalistów z zakresu psychiatrii i ortopedii uznając, że są one pełne, jasne i nie prowadzą do sprzecznych wniosków. Wskazać należy, że biegli sądowi w sposób nie budzący wątpliwości w pisemnych opiniach wyjaśnili sporne okoliczności. Wnioski z powyższych opinii sprowadzały się do stwierdzenia, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy zarobkowej.

Opinia biegłego może być oceniona przez sąd i podważona dowodem z innej opinii. Ubezpieczona, jak każda strona w procesie, w myśl art. 6 k.c. winien dowodzić swoich racji, a nie tylko przedstawiać swoje poglądy. W konsekwencji w sprawie nie pojawiły się argumenty, które mogłyby budzić wątpliwość Sądu, co do jednoznaczności wskazanych opinii.

Na pojęcie kwalifikacji zawodowych składają się posiadana (rzeczywista) wiedza i umiejętności (wyuczone i faktycznie nabyte, wykorzystywane, jak i dotychczas niewykorzystywane). Przy stosowaniu art. 12 ustawy konieczne jest dokonanie indywidualnej oceny rzeczywistych umiejętności i kompetencji z uwzględnieniem jednostkowej sytuacji pracownika na rynku pracy (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 28 kwietnia 2016 r. III UK 120/15, Legalis nr 1472796). Ocena taka została dokonana na podstawie stosownych ustaleń w opiniach biegłych. Ustalono i wyjaśniono, że ubezpieczona z wykształcenia nauczyciel, która pracowała w swoim zawodzie może wykonywać prace zarobkową zgodnie ze swoimi kwalifikacjami.

W ocenie Sądu Okręgowego, dopuszczone w postępowaniu rozpoznawczym dowody w postaci opinii biegłych – pozwalają na niebudzące wątpliwości ustalenie, iż stan zdrowia ubezpieczonej najpóźniej w dacie wydawania spornej decyzji, nie pozwalał na przyjęcie całkowitej ani nawet częściowej niezdolności do pracy. Z ustaleń Sądu wynika, że wnioskodawczyni mimo stwierdzonych u niej schorzeń jest zdolna do wykonywania pracy zarobkowej, zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Z uwagi na powyższe oraz ze względu na fakt, że biegli jednoznacznie określili stan zdrowia wnioskodawczyni na podstawie wskazań wiedzy medycznej uznając, bez wątpliwości, że nie jest ona niezdolna do pracy, Sąd nie znalazł podstaw do uznania odwołania wnioskodawczyni za zasadne.

W konsekwencji wobec niespełnienia wszystkich przesłanek, brak jest podstaw uwzględnienia odwołania i przyznania wnioskodawczyni prawa do renty, o czym Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu za pierwszą instancję orzeczono zgodnie z § 15 ust 2 w zw. § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1801) uwzględniając podatek VAT.

E.W.